

Reeënstichting Terschelling

Douwe Totlaan 36
8881 CZ West-Terschelling
info@ReeTerschelling.nl
www.ReeTerschelling.nl
06-29449234

Aanbevelingen rond het *Faunabeheerplan Ree* van de provincie Fryslân en de *Leidraad ter voorkoming van aanrijdingen* van de Vereniging het Ree, Natuurmonumenten, Vereniging zoogdier, Dierenbescherming, Landschappen.nl, aangepast voor de situatie op Terschelling.

De Reeënstichting en haar coördinator voor reebeheer hebben bovenstaande nota's als uitgangspunt genomen om ree-aanrijdingen op Terschelling te kunnen voorkomen. Daar de gemeente Terschelling verantwoordelijk is voor onderhoud en inrichting van de openbare wegen, is dit onderwerp in november 2020 aan de betreffende wethouder voorgelegd.

Veroorzaken dieren onacceptabele schade, dan geven de bepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) noodzakelijke preventiemaatregelen aan om de overlast te beperken of te voorkómen. Het *Faunabeheerplan Ree van de provincie Fryslân* is volgend hierin. De hierboven genoemde *Leidraad* beveelt aan, dat specifiek tegen aanrijdingen met ree een aantal voorzorgen toegepast kunnen worden. Deze '*Leidraad*' - raadt aan om **alle** partijen met kennis over beheer, inrichting van wegen etc., bij het opstellen van een plan te betrekken. De Reeënstichting meent hieraan een relevante bijdrage te kunnen leveren.

1

Op Terschelling en Ameland leven reeën. Omdat migratie van ree vanaf de eilanden met de vaste wal voor deze eilanden respectievelijk onmogelijk tot erg moeilijk is, spreken we van 'autonome leefgebieden' voor het ree. De provincie onderkent die geografisch geïsoleerde leefgebieden, waarvoor specifieke eisen voor reebeheer gelden.

De doelstellingen van de Reeënstichting Terschelling ondersteunen onder andere om de zichtbaarheid te bevorderen (eilander en toerist willen graag een ree zien) en om de rust en het welzijn van en voor het ree op wetenschappelijke basis te garanderen. Volgens een theoretische berekening van professor Van Haften zouden hier ruim 400 reeën kunnen verblijven zonder maatschappelijke of economische onacceptabele schade te veroorzaken. Uit de reewaarnemingen van de Stichting blijkt dat de trend van de populatiegroei van 2015 tot 2020 ónder die berekening lijkt uit te komen en zich licht dalend tot stabiel ontwikkelt (beheerplan Stichting). De gezondheid oogt daarbij uitstekend. Aangezien reeën niet te tellen zijn kan de Reeënstichting geen aantallen geven.

De Wet natuurbescherming (Wnb) bevat maatregelen tot preventie tegen schade in de artikelen 3, 8, 10, 17, 22 en 25. Deze artikelen zijn bedoeld om met zorg de voorzorgsmaatregelen te treffen en de resultaten af te wachten alvorens eventueel afschot wordt overwogen. In dat kader heeft de reebeheer-coördinator van de Reeënstichting de Staatssecretaris LNV in 2016 laten weten dat het afschot op het toen al beschermde ree geen wettelijke basis meer kende. De Staatssecretaris gelastte een onderzoek, dit toonde aan dat deze signalering correct was. Het afschot op ree werd daarom op dit eiland tot op heden niet meer toegestaan.

De provinciale Faunabeheereenheid (FBE) verlangt dat een afdoend beheer- en werkplan - ook tegen eventuele onacceptabele schade - jaarlijks wordt opgesteld. De Reeënstichting Terschelling heeft daaraan voldaan. Met voldoening constateert de Reeënstichting dat de provincie enkele belangrijke algemene raadgevingen daaruit in haar *Faunabeheerplan* van 2020 heeft opgenomen (instelling 'leefgebieden', controleerbare criteria voor eventueel afschot).

In 2020 deden zich op Terschelling vier aanrijdingen voor op voornamelijk de **strandwegen**. Hier geldt algemeen een maximumsnelheid van 60 km/uur. Het provinciale Fauna-registratiesysteem (FRS) neemt aanrijd-meldingen van een BOA of de politie op waaruit blijkt dat kennelijk de toegestane snelheid van 60 km/uur te hoog is om reeën voldoende te kunnen ontwijken. Aanrijdingen gebeuren vooral in periodes dat reeën in de natuurgebieden actiever zijn: als jonge dieren proberen een 'eigen' territorium te vinden: maart - april - mei en wanneer moeilijker voedsel te vinden is: de maanden november - december - januari. De tussenliggende maanden zijn wat rustiger, maar aanrijdingen blijven mogelijk, bijvoorbeeld door loslopende honden. Verkeersaanpassingen kunnen het aantal aanrijdingen verminderen.

Om zonder preventie over te gaan op afschot is dus wettelijk verboden. In een populatie die uitstekend in balans is met de natuurlijke leefomgeving heeft afschot geen effect op aanrijdingen. Hiervoor zijn toeval, onrust en rijsnelheden verantwoordelijk.

Het *Faunabeheerplan Ree* van de provincie benadrukt het belang van de preventieve maatregelen tegen eventuele schade. Slechts nadat geautoriseerd is dat deze onvoldoende resultaat opleveren en geen andere mogelijkheden bestaan om onacceptabele schade te keren, kan eventueel afschot een optie zijn. De *Leidraad* vermeldt ook, dat het begrip 'beheer' niet gelijk te stellen is aan 'afschot'.

2

Terzijde: Een onderzoek van het IPBES (een natuurcommissie van de Verenigde Naties) waarschuwde in 2019 dat de mens (mede door de jacht) één op de acht flora- en fauna-soorten uitroeit. De recente 'Rode lijst zoogdieren' van het Ministerie van LNV: 'Daling aantal hazen en konijnen alarmerend' ondersteunt dit. Op Terschelling valt de enorme achteruitgang in het bos- en duingebied sterk op van konijn, haas, fazant en wilde eend. Jacht is in dit geval niet synoniem aan 'duurzaam beheer' en is niet nodig voor een 'natuurlijk evenwicht'. Een terughoudend jachtbeleid zou ook voor Terschelling reëel zijn.

Het Friese *Faunabeheerplan* spreekt over 'lerend beheren': eerst schadepreventie doorvoeren en de resultaten daarvan bepalend laten zijn voor verdere stappen. De Reeënstichting acht het wenselijk om pro-actief tegen schade te handelen. Reden om de gemeente te verzoeken om mogelijke verkeersmaatregelen te treffen. Op de wegen van en naar het eilander strand zijn die voorzorgen zonder aanzienlijke kosten door te voeren. De *Leidraad* tegen aanrijdingen geeft een aantal mogelijkheden. Vóór- en nadelen worden kort belicht.

Enkele daarvan:

- Elektronische waarschuwingsborden, die oplichten indien wild de weg over wil steken. Dat helpt, maar zijn lelijk en duur. Ze 'passen' niet bij het eiland;
- Een virtueel hekwerk (elektronische paaltjes), alleen 's nachts effectief, erg duur;
- Raster van 180 cm hoog in de bosgebieden (ruim naast de berm). Hierdoor onzichtbaar, maar vrij duur, gevoelig voor vernieling, geeft een scheiding in het terrein;
- Lichtreflectoren op paaltjes. Vergen veel (schoonmaak)onderhoud. Het ree is er na 14 dagen aan gewend en ze steken gewoon over;

- Bredere bermen. Reeën zie je eerder. Niet duur, maar maandelijks maaien tegen voedzame aantrekkelijke kruiden voor het ree is nodig;
- **Snelheidsbeperking, in samenhang met leuke waarschuwborden met daarop één of twee reeën en bijvoorbeeld de tekst: 'Wij steken zomaar over'! Niet duur, opvallend. Hiermee zijn op de Veluwe (zie voorbeeld in de bijlage) goede resultaten bereikt.**

Deze suggesties gaven aanleiding voor de Reeënstichting tot de volgende conclusie:

De dikgedrukte maatregel lijkt de Reeënstichting het meest effectief en bovendien goedkoop. De meeste aanrijdingen gebeuren op de strandwegen. Redelijk overzicht van de wegen leidt soms tot hogere snelheden, waardoor aanrijdingen met ree onvermijdelijk worden. Landelijk is bewezen dat vooral een snelheidsbeperking op dit soort tertiaire wegen een uitstekende methode is om aanrijdingen (met ree, maar ook met konijn en haas) te voorkomen. Ook de verkeersveiligheid van weggebruikers is hier vanzelfsprekend bij gebaat, de extra rijtijd is in seconden te tellen.

De Reeënstichting stelt daarom voor, om de snelheid op genoemde wegen voor zover die door het bos lopen (West, Formerum, Hoorn) te beperken tot **30 km/uur**. Al met al betreft het enkele kilometers. Op de open gedeeltes door het duin (deel strandwegen West, West/Zee - Midsland, Heereweg, Formerumer strandweg, Oosterend idem) kan **50 km/uur** gelden. In het terrein passende **waarschuwborden** kunnen een prima ondersteuning zijn.

Een eerste jaar kan blijken of deze maatregelen voldoende zijn om aanrijdingen te beperken of zelfs te voorkomen. Mochten er ondanks de snelheidsbeperking en de borden toch nog aanrijdingen met (ree)wild voorvallen, dan is aannemelijk dat men zich niet aan die snelheidsbeperkingen (vooral 's nachts) heeft gehouden. Dan zijn enkele **verkeersdrempels** te overwegen, eerst voor de 30 km-vakken, misschien later ook voor de 50 km-vakken. Het openbaar vervoer moet daar uiteraard weinig last van ondervinden.

De Reeënstichting is van mening dat door deze voorzorgsmaatregelen aanrijdingen zo goed als voorkomen kunnen worden. Dat is ten eerste bedoeld om mogelijke ernstige ongelukken met auto's te beperken. Daarnaast is deze oplossing diervriendelijker dan afschot.

Terschelling, 16 november 2020

Reeënstichting Terschelling.

Bijlagen:

1. Faunabeheerplan Ree provincie Fryslân;
2. Leidraad ter voorkoming van aanrijdingen (diverse organisaties);
3. Reebeheer- en werkplan van de Reeënstichting Terschelling.
4. Voorbeeld oversteekbord in gebruik op de Veluwe.